

PŘIJÍMACÍ ZKOUŠKY NA VŠ

TÉMATA VŠEOBECNÝ PŘEHLED

Přijímací zkoušky na VŠ

Témata – Všeobecný přehled

také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.fragment.cz

Doporučujeme další e-knihy:

Přijímací zkoušky na VŠ – Testy – Všeobecný přehled – e-kniha

Přijímací zkoušky na VŠ – Testy – Psychologie – e-kniha

Přijímací zkoušky na VŠ – Testy – Politologie a mezinárodní vztahy – e-kniha

Přijímací zkoušky na VŠ – Testy – Andragogika a personální řízení – e-kniha

Kolektiv autorů

Témata – Všeobecný přehled – e-kniha

Copyright © Fragment, 2011

Všechna práva vyhrazena.

Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

PŘIJÍMACÍ ZKOUŠKY NA VŠ

**TÉMATA
VŠEOBECNÝ
PŘEHLED**

OBSAH

ÚVOD	5
SEZNAM TÉMAT	6
ČESKÉ DĚJINY DO ROKU 1526	17
ČESKÉ DĚJINY OD ROKU 1526 DO ROKU 1918	47
ČESKÉ DĚJINY OD ROKU 1918	71
ANTIKA	119
SVĚTOVÉ DĚJINY DO ROKU 1492	141
SVĚTOVÉ DĚJINY OD ROKU 1492 DO ROKU 1918	171
SVĚTOVÉ DĚJINY OD ROKU 1918	213
POLITOLOGIE	257
MEZINÁRODNÍ VZTAHY	277
EVROPSKÁ UNIE	289
NATO	309
EkONOMIE	315
FILOZOFIE	335
SOCIOLOGIE	353
PSYCHOLOGIE	369
LITERATURA	391
DIVADLO	427
VÝTVARNÉ UMĚNÍ	445
HUDBA	459

Úvod

Vážení čtenáři, milí studenti,

Víte, co je abolice? Kdo je Popper? Víte, na čem stavěl hýlomorfismus? Kdy byl schválen koncept CJTF? A víte vůbec, co to CJTF je?

„Učit“ se všeobecný přehled je sice představa mírně absurdní, protože všeobecným přehledem by mělo být něco, co člověk získává během svého života tak nějak mimoděk a nenásilně, nicméně existují chvíle, kdy obecné zákony neplatí a kdy je potřeba dělat i „nesmyslné“ věci. Příprava na přijímací zkoušky je do jisté míry jednou z nich. Většina vysokých škol totiž zařazuje do přijímacích zkoušek i tzv. test všeobecného přehledu, ve kterém se snaží zjistit, nakolik se uchazeči orientují v současném dění, v historii, politice či kultuře. A přiznejme si, znát všechno je nemožné.

Tato knížka je určena pro ty z vás, kteří se chcete na zkoušky připravovat opravdu zodpovědně a jste ochotni na poslední chvíli dohánět to, co je pro druhé možná samozřejmostí, ale čím si vy osobně nejste zcela jisti.

Publikace *Témata – Všeobecný přehled* jsou koncipovány tak, aby vám v co nejstručnějším a zároveň v co nejkompletnějším přehledu přiblížila pojmy a termíny, se kterými byste se při řešení testů všeobecných znalostí mohli setkat. Autoři, kteří jednotlivé kapitoly napsali, mají s přijímacími zkouškami vlastní zkušenosti, a vědí tedy nejlépe, jaké vědomosti by mohl uchazeč o studium na vysoké škole při řešení testů potřebovat. V kapitolách najdete základní pojmy z jednotlivých oborů společenských věd. Každý z autorů pojal problematiku jinak, takže se nedivte, že se forma liší, věříme, že volba autora byla pro daný obor nejlepší. Souběžně s touto publikací vychází i kniha *Testy – Všeobecný přehled*, ve které si můžete ověřit, nakolik jste si vědomosti osvojili, a jaká je tedy vaše šance test všeobecného přehledu podle představ přijímací komise složit.

Přejeme vám pevné nervy a mnoho štěstí.

Vydavatelé

České dějiny do roku 1526	17	České dějiny od r. 1526 do r. 1918	47
1. Příchod Slovanů	17	1. Augsburský náboženský mír	47
2. Sámova říše	17	2. Dominikál	47
3. Velká Morava	18	3. Rustikál	47
4. Cyrilometodějská misie	19	4. Alod	47
5. První Přemyslovci	19	5. Volební kapitulace	47
6. Kníže Václav a jeho bratr Boleslav I.	20	6. Česká komora	47
7. Založení pražského biskupství	21	7. Relikviář	47
8. Slavníkovci	21	8. Utravismus (kališnictví)	47
9. Krize přemyslovského státu v 11. století	22	9. Odúmrť	48
10. Břetislav I. a stařešinský řád	22	10. Česká konfese	48
11. Morava a její vztah k českému státu v 11. století	23	11. Defenzor	48
12. Hradská soustava	23	12. Majestát Rudolfa II.	48
13. První český král	24	13. Česká konfederace	48
14. Kosmova Kronika česká	24	14. Knížectví frýdlantské	48
15. Soběslav I. a bitva u Chlumce	25	15. Dlouhá mince	48
16. Jindřich Zdík, olomoucký biskup	25	16. Kaláda	49
17. Vladislav II. a jeho královský titul	25	17. Obnovené zřízení zemské pro Čechy	49
18. Přemysl Otakar I. a Zlatá bula sicilská	26	18. České barokní dějepisectví	49
19. Emancipace církve za biskupa Ondřeje	26	19. Rychtář	49
20. Kolonizace v českých zemích	27	20. Robotní patent	49
21. Vláda krále Václava I.	27	21. Kameralismus	49
22. Zakládání měst ve 13. století a městské výsady	28	22. Jusnaturalismus	50
23. Česká šlechta ve 13. století	29	23. Berní rula	50
24. Zahraniční politika Přemysla Otakara II.	29	24. Urbura	50
25. Vnitřní politika Přemysla Otakara II.	30	25. Reluice	50
26. Bezvládi po bitvě na Moravském poli	30	26. Obročí	50
27. Vzestup českého království za Václava II.	31	27. Rekatolizace	50
28. Zahraniční politika Václava II.	32	28. Inkolát	50
29. Zbraslavská kronika	32	29. Karlovický mír	50
30. Vyměření Přemyslovců	32	30. Zemský sněm	50
31. Zápas o přemyslovské dědictví v letech 1306–1310	33	31. Zemské desky	51
32. Jan Lucemburský a jeho vláda	33	32. Česká dvorská kancelář	51
33. Karel IV., český král a římský císař	34	33. Česká expedice	51
34. Vznik pražského arcibiskupství	35	34. Úhor	51
35. Dalimilova kronika	35	35. Pogrom	51
36. Založení pražské univerzity	36	36. Pragmatická sankce	51
37. Panování Václava IV.	36	37. Trivium	51
38. Husovi předchůdci	37	38. Quadrivium	52
39. Mistr Jan Hus	37	39. Faktorský systém (nákladnický systém)	52
40. Dekret kutnohorský	38	40. Absolutismus	52
41. Čtyři artikuly pražské	38	41. Josefinismus	52
42. Křížové výpravy proti husitům	39	42. Rokoko	52
43. Jednání husitů na koncilu v Basileji	39	43. Empír	53
44. Bitva u Lipan	40	44. Biedermeier	53
45. Basilejská kompaktáta	41	45. Purismus	53
46. Bezvládi v letech 1439–1452	41	46. Romantismus	53
47. Vláda Jiřího z Poděbrad	41	47. Historismus	53
48. Plán mírové organizace Jiřího z Poděbrad	42	48. Rakouské císařství	53
49. Petr Chelčický a jednota bratrská	43	49. Státní bankrot 1811	54
50. Vladislav II. Jagellonský	43	50. Doba předběžnová	54
51. Ludvík Jagellonský a bitva u Moháče	44	51. Oktroj (oktrojování)	54
52. Nástup Ferdinanda I. na český trůn	44	52. Repeal	54
		53. Austroslavismus	54
		54. Svatováclavský výbor	54
		55. Akademická legie	55

56. Slovanský sjezd	55	111. Clelandská dohoda	67
57. Červnové povstání 1848	55	112. Manifest českých spisovatelů	67
58. Volební kurie	55	113. Národní výbor československý	67
59. Volební census	55	114. Národní rada československá	68
60. Obecný zákoník občanský	56	115. Pittsburská dohoda	68
61. Živnostenský řád 1859	56	116. Manifest Karla I.	68
62. Ústava dubnová	56	117. Strana konzervativního velkostatku	68
63. Ústava březnová	56	118. Washingtonská deklarace nezávislosti	68
64. Bachovský absolutismus	57	119. Prozatímní československá vláda	69
65. Říjnový diplom	57	České dějiny od roku 1918	71
66. Únorová ústava	57	1. Vznik první československé vlády	71
67. Zemský maršálek	58	2. Martinská deklarace	71
68. Dualismus	58	3. Problémy s německou menšinou po vzniku ČSR	71
69. Předlitavsko	58	4. Vnitropolitické problémy na přelomu let 1918 a 1919	72
70. Zálitavsko	59	5. Československo na pařížské mírové konferenci	72
71. Prošincová ústava	59	6. Mírové smlouvy po první světové válce	73
72. Liberalismus	59	7. Pozemková reforma	73
73. Rakousko-pruská válka	60	8. Slovenská republika rad	73
74. Fundamentální články	60	9. Ústava z roku 1920	74
75. Sokol	60	10. Zákonodárná moc podle ústavy z roku 1920	74
76. Politika pasivní resistance	60	11. Prezident za první republiky	75
77. Punkta	61	12. Malá dohoda	76
78. Volební řád	61	13. Prvorepublikové vlády	76
79. Stremayerova nařízení	61	14. Pětka	77
80. Státoprávní ohrazení	61	15. Zákon na ochranu republiky	77
81. Národní strana	61	16. Župní zřízení; zákon o organizaci politické správy	78
82. Národní strana svobodomyšlná	62	17. Hlavní politické strany v období I. republiky	78
83. České státní právo	62	18. Český fašismus	80
84. Česká deklarace	62	19. Národní obec fašistická	80
85. Tábory lidu	62	20. Národní sjednocení	81
86. Badeniho jazyková nařízení	63	21. Hospodářská krize	81
87. Gautschova jazyková nařízení	63	22. Karlovarské požadavky	81
88. Český klub	63	23. Runcimanova mise	82
89. Korunová měna	63	24. Mnichovská dohoda	82
90. Česká strana národně sociální	63	25. Druhá republika	83
91. Etapová politika	63	26. 15. březen 1939 a cesta k němu	84
92. Česká strana státoprávně pokroková	63	27. Protektorát Čechy a Morava	85
93. Spor o rukopisy	64	28. Protektorátní správa	86
94. Realisté	64	29. Protektorátní vlády	86
95. Česká státoprávní demokracie	64	30. Národní souručenství	86
96. Česká strana agrární	64	31. Domácí odboj za druhé světové války	87
97. Česká eskomptní banka a úvěrový ústav	64	32. Operace Anthropoid	88
98. Živnostenská banka	65	33. Československý národní výbor	88
99. Československá sociálně demokratická strana dělnická	65	34. Zatímní státní zřízení	89
100. Česká sociálně demokratická strana dělnická v Rakousku	65	35. Státní rada československá	89
101. Austromarxismus	65	36. Československá vláda v Londýně	90
102. Panslavismus	65	37. Arizace	90
103. Novoslovanství	66	38. Česko-slovenská národní rada	91
104. Hilsnerova aféra (hilsneriáda)	66	39. Slobodný slovenský štát	91
105. Omladina	66	40. Odboj a Slobodný slovenský štát	92
106. Art déco	66	41. Slovenské národní povstání	92
107. Anenské patenty	66	42. Sbor pověřenců	92
108. Česká družina	66		
109. Československé legie	66		
110. České národní sdružení	67		

43. Košický vládní program	93	4. Chetitská říše	120
44. Česká národní rada	93	5. Pelištějci	120
45. Pražské povstání	94	6. Starověká kolonizace	120
46. Dekrety prezidenta Beneše	94	7. Řecká kosmogonie	121
47. Národní soud	95	8. Nejstarší řecká literatura	121
48. Odsun Němců	95	9. Kúros (rané řecké sochařství)	121
49. Banderovci	96	10. Stéla	122
50. Národní fronta	96	11. Řecké sochařství	122
51. Pražské dohody	97	12. Řecká architektura	122
52. Budovatelský program	97	13. První řecká filozofie	122
53. Znárodnění	98	14. Symmachie	123
54. Hradecký program	98	15. Amfiktyonie	123
55. Československo a Marshallův plán	98	16. Tyrannis	123
56. Únor 1948	99	17. Fýlé (v množném čísle fýly)	124
57. Důsledky února 1948 – situace v Československu po únorovém puči	99	18. Sparta	124
58. Komunistická strana Československa (KSČ)	100	19. Athénské zřízení	124
59. Ústava 9. května	101	20. Ostrakizace	125
60. Politické procesy	102	21. Řecko-perské války	125
61. Vybrané politické procesy	102	22. Peloponéská válka	125
62. Třetí odboj – protikomunistický	103	23. Gordický uzel	126
63. Českoslovenští prezidenti	104	24. Roh hojnosti	126
64. Hospodářská problematika po nástupu komunismu	104	25. Anakreonieia	126
65. Kolektivizace	105	26. Sofismus	126
66. Měnová reforma	105	27. Sokrates	127
67. Ohlas XX. sjezdu KSSS v Československu	106	28. Platónova epistemologie	127
68. Ústava ČSSR z roku 1960	106	29. Aristotelova teorie politiky	128
69. Reformní hnutí	106	30. Aristotelská receptce	128
70. Novotného pád	107	31. Filipika	129
71. Akční program KSČ	107	31. Vzestup Makedonie	129
72. Pražské jaro	108	32. Diadochové	129
73. Klub angažovaných nestraníků	108	33. Septuaginta a Bible	129
74. K231 – Klub 231	109	34. Židé	130
75. 2000 slov	109	35. Makabejští	130
76. Normalizace	109	36. Filozofie helénismu	130
77. Poučení z krizového vývoje ve straně a společnosti po XIII. sjezdu KSČ	110	37. Evangelia	131
78. Disent	110	38. Stoici	131
79. Charta 77	110	39. Latium	132
80. Státní bezpečnost	111	40. Plebejské secese	132
81. Sametová revoluce	111	41. Zákon 12 desek	133
82. Občanské fórum (OF)	113	42. Prétorové (římský správní systém)	133
83. Verejnosť proti násiliu (VPN)	113	43. Punske války	133
84. Vláda národního porozumění	113	44. Kolonát	134
85. Odchod sovětských vojsk	113	45. Hispanie	134
86. Dělení Československa	114	46. Galie	134
87. Čeští prezidenti	114	47. Optimáti a populárové	135
88. Česká republika a Evropská unie	114	48. Spartakovo povstání	135
89. Ekonomické problémy Klausovy vlády a vládní krize roku 1997	115	49. První triumvirát	135
90. Rozšíření NATO – ČR členem Aliance	116	50. Druhý triumvirát	136
		51. Cicero	136
		52. Imperium	136
		53. Princípát	137
		54. Dominát	137
		55. Limes Romanum	137
		56. Rozdělení Římské říše	138
		57. Římská jurisprudence	138
		58. Barbarské říše	138
		59. Corpus Iuris Civilis	139
Antika	119		
1. Achnatonova reforma	119		
2. Akkad	119		
3. Nejstarší zákoníky	119		

Světové dějiny do roku 1492	141	13. Anglická revoluce	180
1. Stěhování národů	141	14. Slavná revoluce	181
2. Franská říše	141	15. Anglo-nizozemské války	181
3. Karel Veliký	142	16. Rakousko-turecké války	182
4. Kapetovci	143	17. Válka o dědictví španělské	183
5. Clunyjská reforma	143	18. Severní válka	184
6. Svatá říše římská	144	19. Vzestup Pruska a královská koruna	185
7. Boj o investituru	144	20. Války o dědictví rakouské	185
8. Fridrich I. Barbarossa	145	21. Sedmiletá válka	186
9. Kurfiřtýský sbor	146	22. Trojí dělení Polska	187
10. Normané	146	23. Americká revoluce	188
11. Vznik polského a uherského království	147	24. Velká francouzská revoluce	189
12. Byzantská říše	147	25. Jakobínský teror a direktorium	190
13. Justinian I.	148	26. Napoleonská Francie	190
14. Ikonoklasmus a velké schisma	149	27. Vídeňský kongres	191
15. Kyjevská Rus	150	28. Svatá aliance	192
16. Zlatá horda a ruské státy	150	29. Latinská Amerika a Monroeova doktrína	193
17. Vznik islámu	151	30. Počátky východní otázky	194
18. Arabská říše	152	31. Povstání děkabristů	195
19. Reconquista	152	32. Revoluce z roku 1830 ve Francii a Belgii	195
20. Sedm svobodných umění	153	33. Revoluce roku 1848/1849	196
21. Mnišské řády	154	34. Sjednocení Itálie (risorgimento)	197
22. Vilém Dobyvatel	154	35. Sjednocení Německa	198
23. Plantageneti	155	36. Krymská válka	199
24. Magna charta libertatum	156	37. Pád druhého císařství ve Francii	199
25. Křížové výpravy	157	38. Berlínský kongres	200
26. Latinské císařství	158	39. Spolek tří císařů	201
27. Rytířské řády	159	40. Občanská válka v USA	202
28. Avignonské papežství	159	41. Fašodská krize	202
29. Stoletá válka	160	42. Búrská válka	203
30. Vláda Ludvíka XI. ve Francii	162	43. Reformy meidži v Japonsku	204
31. Válka růží a nástup Tudorovců na trůn	162	44. Terorismus a revoluce roku 1905 v Rusku	204
32. Vznik měst	163	45. Boxerské povstání v Číně	205
33. Hanza	164	46. Anexe Bosny a Hercegoviny a balkánské války	206
34. Konciliarismus (koncily v Pise, Kostnici a Basileji)	164	47. Trojspolek	206
35. Turecká expanze	165	48. Dohoda	207
36. Osmanská říše	166	49. První světová válka, západní fronta	207
37. Vznik Španělska	166	50. První světová válka, východní a jižní fronta	209
38. Zámořské plavby	167	51. Revoluce v Rusku	209
39. Smlouva z Tordesillas	167		
40. Indiánské říše v Latinské Americe	168		
Světové dějiny od r. 1492 do r. 1918	171	Světové dějiny od roku 1918	213
1. Reformace	171	1. Versailleský mírový systém	213
2. Náboženské války v říši	171	2. Turecko a Mustafa Kemal	214
3. Tridentský koncil	172	3. Malá dohoda	215
4. Francouzská tažení do Itálie a střet s Habsburky	173	4. Občanská válka v Rusku	215
5. Francouzské náboženské války	173	5. Janovská konference a smlouva z Rapalla	217
6. Anglie za vlády Jindřicha VIII.	174	6. Ruhrská krize	217
7. Nizozemská revoluce	175	7. Rýnský garanční pakt a konference v Locarnu	218
8. Armada	176	8. Briand-Kelloggův pakt	219
9. Vznik carství v Rusku a Ivan IV. Hrozný	176	9. Nástup fašismu v Itálii	219
10. Tricetiletá válka	177	10. Kominternu	220
11. Politika kardinála de Richelieu	178	11. Stalinské represe	221
12. Ludvík XIV.	179	12. Nástup nacismu v Německu	222
		13. New Deal	222
		14. Španělská občanská válka	223
		15. Japonská agrese v Mandžusku	224

16. Italský vpád do Habeše	224	7. Amnestie	258
17. Východní pakt	225	8. Anarchismus	258
18. Politika appeasementu (usmířování)	225	9. Antropocentrismus	258
19. Osa Berlín – Řím – Tokio a Pakt proti Kominterně	226	10. Apartheid	258
20. Anšlus Rakouska	226	11. Aristokracie	258
21. Pakt Ribbentrop – Molotov	227	12. Bikameralismus	259
22. Holocaust	228	13. Biocentrismus	259
23. Západní fronta a bitva o Británii	229	14. Bipartismus	259
24. Východní fronta	229	15. Caesaropapismus	259
25. Válka v Tichomoří	230	16. Cenzus	259
26. Jednání a otevření druhé fronty	231	17. Dělbá moci	259
27. Jaltská konference	232	18. Demokracie	259
28. Vznik OSN	232	19. Despotismus	259
29. Postupimská konference	233	20. Devoluce	260
30. Boj o nezávislost Indie	234	21. Dirigismus	260
31. Občanská válka v Číně	234	22. Doktrína	260
32. Velký skok a kulturní revoluce	235	23. Dualismus	260
33. Vznik Izraele	236	24. Environmentalismus	260
34. Suezská krize	236	25. Etatismus	260
35. Arabsko-izraelské války a vznik OOP	237	26. Etnocentrismus	260
36. Vznik sovětského bloku	237	27. Exekutiva	261
37. Titova Jugoslávie	238	28. Extremismus	261
38. Trumanova doktrína a Marshallův plán	239	29. Fašismus	261
39. Vznik SRN a NDR	239	30. Federace	261
40. První berlínská krize	240	31. Feminismus	261
41. Korejská válka	240	32. Fundamentalismus	262
42. Západoevropská integrace	241	33. Fyziokratismus	262
43. RVHP a Varšavská smlouva	242	34. Globalizace	262
44. Války v Indočíně	242	35. Ideologie	262
45. Alžírská válka	243	36. Interpelace	262
46. Vznik nezávislé Indonésie	244	37. Islamismus	262
47. Rok Afriky (1960)	244	38. Junta	263
48. Hnutí nezáčastněných	245	39. Justice	263
49. Kubánská revoluce	245	40. Kohabítace	263
50. Karibská krize	246	41. Komunismus	263
51. Kritika kultu osobnosti	247	42. Komunitarismus	264
52. Státní smlouva s Rakouskem	247	43. Konfederace	264
53. Druhá berlínská krize	247	44. Konkordát	264
54. Rok 1956 v Maďarsku	248	45. Konstituční monarchie	264
55. Brežněvova doktrína	249	46. Konzervatismus	264
56. Východní politika Williho Brandta	249	47. Kvalifikovaná většina	265
57. Konference v Helsinkách	250	48. Kvórum	265
58. Solidarita	250	49. Laissez faire	265
59. Sovětský vpád do Afghánistánu	251	50. Legislativa	265
60. Jednání o odzbrojení	252	51. Liberalismus	265
61. Reaganova politika	252	52. Libertarianismus	266
62. Perestrojka a rozpad SSSR	253	53. Mandát	266
63. Rozpad sovětského bloku	254	54. Mandát vázaný	266
		55. Mandát volný	266
Politologie	257	56. Meritokracie	266
1. Abolice	257	57. Monarchie	266
2. Abolicionismus	257	58. Monokracie	267
3. Absolutismus	257	59. Multikulturalismus	267
4. Absolutistická monarchie	257	60. Nacionalismus	267
5. Absolutní většina	257	61. Nacismus	268
6. Althing	257	62. Nepotismus	268
		63. Ochlokracie	268

64. Oligarchie	268	23. NATO	280
65. Ombudsman	268	24. Notifikace	280
66. Parlamentarismus	269	25. OPEC	280
67. Parlamentní monarchie	269	26. Organizace pro bezpečnost a spolupráci v Evropě (OBSE)	281
68. Plebiscit	269	27. Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (OECD)	281
69. Pluralismus	269	28. Organizace Severoatlantické smlouvy (NATO)	281
70. Plutokracie	269	29. Organizace spojených národů (OSN)	281
71. Poloprezidentský systém	269	30. Organizace zemí vyvážejících ropu (OPEC)	281
72. Proporční volební systém	269	31. Orientalismus	282
73. Prezidentský systém	270	32. OSN	282
74. Prostá většina	270	33. Parafování smlouvy	282
75. Přímá demokracie	270	34. Personální unie	282
76. Rasismus	270	35. Plebiscitní území	282
77. Referendum	270	36. Poručenecké území	282
78. Republika	271	37. Preliminární smlouva	282
79. Řízená demokracie	271	38. Rada Evropy (CE)	282
80. Skrutinium	271	39. Raison d'etat	283
81. Socialismus	271	40. Ratifikace smlouvy	283
82. Sofokracie	271	41. Realismus	283
83. Subsidiarita	271	42. Retorze	283
84. Suverenita	272	43. Sdružení zemí jihovýchodní Asie (ASEAN)	283
85. Teokracie	272	44. Severoamerická dohoda o volném obchodu (NAFTA)	284
86. Timokracie	272	45. Severská rada	284
87. Unikameralismus	272	46. Společnost národů (SN)	284
88. Unitární stát	272	47. Středoevropská dohoda o volném obchodu (CEFTA)	284
89. Utilitarismus	272	48. Středoevropská iniciativa (CEI)	284
90. Utopismus	272	49. Světová banka (WB)	284
91. Veto	272	50. Světová obchodní organizace (WTO)	284
92. Většinový volební systém	273	51. Visegrádská skupina (Visegrádská čtyřka /V-4/)	285
93. Volební metoda	273	52. Všeobecná dohoda o clech a obchodu (GATT)	285
94. Volební právo	273	53. WB	285
95. Xenofobie	273	54. WTO	285
96. Zákonodárná iniciativa	274	55. Zadržování	285
Mezinárodní vztahy	277	56. Západoevropská unie (WEU)	285
1. ABM (Anti-Ballistic Missile) Treaty	277	Evropská unie	289
2. Anarchie v mezinárodních vztazích	277	1. Acquis communautaire (také acquis Společenství)	289
3. ASEAN	277	2. Agenda 2000	289
4. Atlantická charta	277	3. Amsterodamská smlouva	289
5. CEFTA	277	4. Asociační dohoda (také dohoda o přidružení)	289
6. CEI	277	5. Bílá kniha	290
7. Diplomacie	277	6. Bruselský pakt (smlouva)	290
8. Detente	278	7. Celní unie	290
9. Dohody z Oslo	278	8. COREPER	290
10. Evianské dohody	278	9. Den Evropy	291
11. Federalismus	278	10. Euro	291
12. G7/G8	279	11. Europol	291
13. GATT	279	12. Eurostat	291
14. Geopolitika	279	13. Evropská centrální banka (ECB)	291
15. Globalizace	279		
16. Helsinský proces	279		
17. Hnutí nezúčastněných států	279		
18. Idealismus	280		
19. Mezinárodní měnový fond (MMF)	280		
20. Mezinárodní politika	280		
21. MMF	280		
22. NAFTA	280		

14. Evropská dohoda (také Eurodohoda)	292	67. Sekundární prameny práva ES	304
15. Evropská investiční banka (EIB)	292	68. Schengenská smlouva	304
16. Evropská komise	292	69. Slučovací smlouva	304
17. Evropská měnová jednotka (ECU)	293	70. Smlouva z Nice	304
18. Evropská rada	293	71. Sociální charta	304
19. Evropská unie (EU)	293	72. Soud první instance	305
20. Evropská politická spolupráce (EPS)	293	73. Společné politiky	305
21. Evropské hospodářské společenství (EHS)	294	74. Společná zahraniční a bezpečnostní politika (SZBP)	305
22. Evropské obranné společenství (EOS)	294	75. Společný rozpočet	305
23. Evropské politické společenství	294	76. Symboly Evropské unie	306
24. Evropské sdružení volného obchodu (ESVO, EFTA)	294	77. Transevropské sítě	306
25. Evropské společenství pro atomovou energii (EURATOM)	294	78. Vnitřní trh Evropské unie	306
26. Evropské společenství uhlí a oceli (ESUO)	295	79. Výbor regionů	306
27. Evropský fond regionálního rozvoje	295	80. Vysoký zmocněnec pro společnou zahraniční a bezpečnostní politiku	306
28. Evropský hospodářský prostor (EHP)	295	81. Západoevropská unie (WEU)	307
29. Evropský sbor (Eurocorps)	295	NATO	309
30. Evropská společenství (ES)	295	1. Combined Joint Task Force – CJTF	309
31. Evropský měnový systém (EMS)	296	2. Článek 5	309
32. Evropský ombudsman	296	3. Euroatlantická rada partnerství	309
33. Evropský parlament (EP)	296	4. Evropská bezpečnostní a obranná identita	310
34. Evropský sociální fond	296	5. Generální tajemník	310
35. Evropský soudní dvůr (ESD)	296	6. Iniciativa obranných schopností (DCI)	310
36. Evropský soudní dvůr pro lidská práva	297	7. Mírové síly NATO na Balkáně	311
37. Evropský účetní dvůr	297	8. Organizace Severoatlantické smlouvy (Severoatlantická aliance, NATO)	311
38. Finanční perspektiva	297	9. Parlamentní shromáždění NATO	311
39. Hospodářská a měnová unie (EMU)	297	10. Partnerství pro mír (PIP)	312
40. Hospodářský a sociální výbor	297	11. Rozhodování v NATO	312
41. Jednomyslnost	298	12. Rozpočet NATO	312
42. Jednotný evropský akt	298	13. Rozšiřování NATO	312
43. Kandidátské země	298	14. Severoatlantická rada	313
44. Kodaňská kritéria	298	15. Severoatlantická rada spolupráce	313
45. Kohezní fond (také Fond soudržnosti)	298	16. Skupina pro jaderné plánování	313
46. Konvent o budoucnosti EU	299	17. Strategický koncept	313
47. Konvergenční kritéria (také Maastrichtská kritéria)	299	18. Výbor pro obranné plánování	313
48. Kvalifikovaná většina	299	19. Západoevropská unie (ZEU)	314
49. Lucemburský kompromis	299	20. Struktury NATO – viz obr.	314
50. Maastrichtská smlouva	300	Ekonomie	315
51. Mezivládní konference	300	1. Makroekonomie	315
52. Občanství Evropské unie	300	2. Mikroekonomie	315
53. Oblast (také zóna) volného obchodu	300	3. Pozitivní ekonomie	315
54. Pakt o stabilitě a růstu	301	4. Normativní ekonomie	315
55. Pilíře Evropské unie	301	5. Fiskální politika	315
56. Policejní a justiční spolupráce v trestních věcech	301	6. Měnová (monetární) politika	316
57. Prameny práva Evropských společenství	301	7. Důchodová politika	316
58. Princip subsidiarity	302	8. Hrubý domácí produkt (HDP)	316
59. Program ISPA	302	9. Hrubý národní produkt (HNP)	317
60. Program PHARE	302	10. Inflace	317
61. Program SAPARD	302	11. Deflace, desinflace, hyperinflace	317
62. Rada Evropské unie (Rada ministrů)	302	12. Nezaměstnanost	317
63. Rada Evropy	303	13. Míra nezaměstnanosti	318
64. Rozhodovací procedury	303	14. Frikční nezaměstnanost	318
65. Rozšíření	303	15. Strukturální a cyklická nezaměstnanost	319
66. Římské smlouvy	303		

16. Plná zaměstnanost a přirozená míra nezaměstnanosti	319	70. Nadnárodní společnosti (transnacionální korporace, multinacionální společnosti)	332
17. Ekonomická úroveň	319	71. Trvale udržitelný rozvoj	333
18. Hospodářský cyklus	320	Filozofie	335
19. Měnový kurz	320	1. Presokratici	335
20. Zhodnocení (apreciace, revalvace) a znehodnocení (depreciace, devalvace) měnového kurzu	320	2. Matematický přístup pythagorejců	335
21. Systémy měnového kurzu	320	3. Eleatská škola	335
22. Bretton-woodský měnový systém	321	4. Hérakleitův dialektický přístup	336
23. Vývoz (export), dovoz (import)	321	5. Antická přírodní filozofie	336
24. Reálné směnné relace (terms of trade = TT)	322	6. Atomisté	336
25. Platební bilance	322	7. Sofisté	336
26. Struktura ekonomiky	322	8. Sókratův dialog a etika	337
27. Šedá a černá ekonomika	323	9. Platónova teorie idejí	337
28. Soustava veřejných rozpočtů	323	10. Platónův ideální stát	338
29. Rozpočtové saldo	323	11. Aristotelický hylomorfismus	338
30. Veřejný dluh	323	12. Aristotelická teologie a teleologie	338
31. Daně a jejich členění	324	13. Adekvační teorie pravdy	339
32. Přímé zahraniční investice (PZI)	324	14. Helénismus	339
33. Portfoliové zahraniční investice	324	15. Stoicismus	339
34. Proexportní politika	324	16. Epikúrejci	339
35. Magický čtyřúhelník	325	17. Skeptici	340
36. Devizové rezervy	325	18. Nábožensky orientované myšlení pozdní antiky	340
37. Protekcionismus	325	19. Rané křesťanské hereze a konkurenční náboženské směry	340
38. Centrální banka	325	20. Patristická apologetika	340
39. Obchodní (komerční) banka	326	21. Aurelius Augustinus	340
40. Subjekty finančních trhů	326	22. Scholastika a spor o univerzálie	341
41. Peníze a jejich funkce	326	23. Tomáš Akvinský	341
42. Konkurenceschopnost	326	24. Kopernikánský obrat v renesanci	342
43. Externality	327	25. Renesanční politické teorie	342
44. Veřejné statky	327	26. Empirismus	342
45. Transferová platba	327	27. Sensualismus a solipsismus	343
46. Implicitní náklady	327	28. Radikální skepse Davida Huma	343
47. Nabídka	327	29. Racionalismus	343
48. Poptávka	328	30. Kritika Descartova učení	344
49. Cenová elasticita nabídky	328	31. Spinozův monismus a Leibnizův monadismus	344
50. Cenová elasticita poptávky	328	32. Materialismus	344
51. Trh	329	33. Francouzští osvícenci	344
52. Tržní subjekty	329	34. Kantův „kopernikánský obrat“ v myšlení	345
53. Výrobní faktory	329	35. Etika a bůh v Kantově filozofii	345
54. Dokonalá konkurence	329	36. Hegelův dialektický idealismus	345
55. Monopol	329	37. Francouzský pozitivismus	346
56. Oligopol	330	38. Utilitarismus a liberalismus anglických pozitivistů	346
57. Monopson	330	39. Pragmatismus	346
58. Monopolistická konkurence	330	40. Marxův dialektický materialismus	347
59. Intervence devizového kurzu	330	41. Voluntarismus	347
60. Užitek	330	42. Bergsonova kritika pozitivismu	348
61. Statky ekonomické a volné	330	43. Fenomenologie	348
62. Dělbá práce	331	44. Heideggerova analýza pobytu	349
63. Alternativní cíle firmy	331	45. Hermeneutika	349
64. Lidský kapitál	331	46. Ateistický existencialismus	349
65. Substituty	331	47. Nábožensky orientovaná filozofie existence	350
66. Komplementy	332		
67. Hranice produkčních možností	332		
68. Kolektivní vyjednávání	332		
69. Globalizace	332		

48. Strukturalistická a novopositivistická teorie jazyka	350	25. Subkultura	367
49. Popperův kritický racionalismus a kritika historicismu	350	26. Systém sociální	367
50. Jan Amos Komenský	351	Psychologie	369
51. Tomáš Garrigue Masaryk	351	I. Předmět psychologie	369
52. Jan Patočka	351	II. Základní psychologické směry	370
Sociologie	353	II. 1. Psychofyzika	370
I. Co je sociologie?	353	II. 2. Behaviorismus	371
I. 1. Vznik sociologie	353	II. 3. Neobehaviorismus	371
I. 2. Doba vzniku sociologie	353	II. 4. Gestaltismus	372
I. 3. Předmět sociologie	353	II. 5. Psychoanalýza	372
I. 4. Co znamená, že sociologie je věda multiparadigmatická?	354	II. 6. Neopsychoanalýza	373
I. 5. Smysl a funkce sociologie	355	II. 7. Individuální psychologie	374
I. 6. Členění sociologie	355	II. 8. Analytická psychologie	374
I. 7. Příbuzné disciplíny	356	II. 9. Fenomenologická psychologie	375
I. 8. Jaké jsou základní transverzální problémy sociologie?	357	II. 10. Humanistická psychologie	375
II. Klasikové sociologické teorie	357	II. 11. Transpersonální psychologie	376
II. 1. Auguste Comte (1798–1857)	357	II. 12. Kognitivní psychologie	376
II. 2. Herbert Spencer (1820–1903)	357	III. Základy obecné psychologie	376
II. 3. Karel Marx (1818–1883)	358	III. 1. Vnímání	376
II. 4. Charles Horton Cooley (1864–1929)	359	III. 2. Myšlení	377
II. 5. Gabriel Tarde (1843–1904)	359	III. 3. Inteligence	378
II. 6. Ferdinand Tönnies (1855–1936)	359	III. 4. Emoce	379
II. 7. Georg Simmel (1858–1918)	359	III. 5. Motivace	380
II. 8. Max Weber (1864–1920)	360	III. 6. Pozornost	381
II. 9. Émile Durkheim (1858–1917)	360	III. 7. Paměť	381
II. 10. Vilfredo Pareto (1848–1923)	361	III. 8. Učení	382
III. Vybrané základní pojmy sociologické teorie	362	III. 9. Vůle	383
1. Agregát sociální	362	III. 10. Vědomí	384
2. Aktér	362	III. 11. Nevědomí	384
3. Anomie	362	IV. Slovníček vybraných pojmů z psychologie	385
4. Deviace sociální	362	1. Abúlie	385
5. Elity	362	2. Abúzus	385
6. Ideologie	363	3. Agorafobie	385
7. Instituce sociální	363	4. Agravace	385
8. Imaginace sociologická	363	5. Altruismus	385
9. Interakce sociální	363	6. Amnézie	385
10. Jednání sociální	363	7. Anxieta	385
11. Kategorie sociální	364	8. Archetyp	385
12. Kontrakultura	364	9. Bradypsychismus	385
13. Kontrola sociální	364	10. Blud	385
14. Kultura masová	364	11. Deprivace	386
15. Legitimita	364	12. Dysforie	386
16. Mobilita sociální	365	13. Eidetická vložka	386
17. Norma sociální	365	14. Elektivní mutismus	386
18. Organizace	365	15. Empatie	386
19. Role	365	16. Etiologie	386
20. Skupina sociální	365	17. Etologie	386
21. Socializace	366	18. Fobie	386
22. Status	366	19. Fotismus	386
23. Stratifikace sociální	367	20. Frustrace	386
24. Struktura sociální	367	21. Habituace	387
		22. Halucinace	387
		23. Hyperprosexie	387
		24. Iluze	387
		25. Imprinting	387

26. Kanalizace	387	30. Kronika	404
27. Kleptomanie	387	31. Legenda	405
28. Kolektivní nevědomí	387	32. Lidová slovesnost (folklór)	405
29. Kompulze	388	33. Literární druhy a literární žánry	405
30. Lateralita	388	34. Literatura faktu	406
31. Neuróza	388	35. Literatura Velké Moravy	406
32. Obsah snu manifestní, latentní	388	36. Lost generation (Ztracená generace)	406
33. Obsese	388	37. Lumírovci	407
34. Oidipův komplex	388	38. Magický realismus	407
35. Ontogeneze	388	39. Májovci	408
36. Osobní nevědomí	388	40. Manifest	408
37. Psychopatie	389	41. Manifest České moderny (1895)	408
38. Psychóza	389	42. Moderna	409
39. Recidiva	389	43. Naturalismus	409
40. Regrese	389	44. Nový román	410
41. Remise	389	45. Ohlasová poezie	410
42. Rodinná konstelace	389	46. Onomatopoeie (zvukomalba)	410
43. Tachypsychismus	389	47. Osvícenská literatura / Osvícenství	410
44. Smyslový klam	389	48. Oxymóron	411
45. Somnambulismus	389	49. Pásmo	411
46. Sugestibilita	389	50. Personifikace	412
47. Suicidium	390	51. Poéma	412
48. Syndrom	390	52. Poetismus	412
49. Vlčí děti	390	53. Poetismy	412
50. Xenofobie	390	54. Pointa	413
Literatura	391	55. Pololidová literatura	413
1. Absurdní drama	391	56. Postmoderna / Postmoderní literatura	413
2. Absurdní literatura	391	57. Pražská německá literatura	414
3. Alegorie (jinotaj)	391	58. Preromantismus	414
4. Almanach	392	59. Prokletí básníci	414
5. Avantgardní umění	392	60. Romantická literatura / Romantismus	415
6. Bajka	392	61. Rozhněvání mladí muži (Angry Young Men)	416
7. Balada	392	62. Ruchovci	416
8. Barokní literatura	393	63. Ruralismus	417
9. Beatnici	393	64. Rým	417
10. Budovatelský (výrobní) román	393	65. Římská literatura / Literatura starého Řecka	417
11. Česká básnická moderna	394	66. Samizdatová literatura	418
12. České národní obrození	394	67. Satira	419
13. Dadaismus	394	68. Science fiction	419
14. Dekadence	395	69. Skupina 42	420
15. Divadla malých forem (malá divadla, studiová divadla)	396	70. Sonet (znělka)	420
16. Epos	396	71. Staročeská literatura	421
17. Exilová literatura	397	72. Staroslověnská literatura	421
18. Existencialismus	397	73. Surrealismus	421
19. Expresionismus	398	74. Symbolismus	422
20. Futurismus	398	75. Tragédie a komedie	422
21. Generace buřičů	399	76. Triviální literatura	423
22. Gotický (černý) román	399	77. Tropy a figury	423
23. Humanismus a renesance	400	78. Underground	424
24. Husitská literatura	401	79. Verš	424
25. Hyperbola (nadsázka)	401	80. Vitalismus	425
26. Impresionismus	401	81. Žakovská poezie (Vagantská poezie)	425
27. Ironie	402	82. Židovská literatura	425
28. Klasicismus	402	Divadlo	427
29. Kritický realismus	404	1. Prehistorie divadla	427
		2. Antické divadlo – Řecko	427